

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทำไส้กรอกสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

ความเป็นมา

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-based Development) ใช้หลักสูตรเป็นฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์และหลักสูตรกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up-skill re-skill cjt new-skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๓ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายเพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ

การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพโดยสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มีการพัฒนา หลักสูตรอาชีพตามความต้องการของผู้เรียนโดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและ ประชาชนทั่วไป หลักสูตรการทำไส้กรอกสมุนไพรถือเป็นอีกหนึ่งหลักสูตรที่มีผู้เรียนสนใจ เพราะเน้นการนำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น มาปรับปรุง แปรรูป เป็นการถนอมอาหารเพื่อให้รับประทานได้นานขึ้นและสามารถนำองค์ความรู้มาพัฒนาและต่อยอดอาชีพเพื่อเป็นการค้าเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้อย่างดี

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์ ได้เล็งเห็นความสำคัญอาชีพในท้องถิ่นและการนำไปใช้ จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำไส้กรอกสมุนไพร สร้างอาชีพ สร้างผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในชุมชนให้สามารถนำไปประกอบอาชีพพัฒนาอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัวเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรการทำอาหารว่างเพื่อสุขภาพ ที่เน้นการใช้สมุนไพรมาเป็นวัตถุดิบเพื่อเสริมภูมิคุ้มกัน

โรค

๒. เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าและประโยชน์ของวัตถุดิบต่าง ๆ ที่ร่างกายจะได้รับ เพื่อเสริมภูมิคุ้มกันโรค

๓. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าในการประกอบอาชีพการทำอาหารว่างเพื่อสุขภาพจากการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับตกแต่ง จัดเสิร์ฟ การคิดต้นทุน และช่องทางการจัดจำหน่าย

๔. เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้ทั้งตนเองและชุมชน

จุดมุ่งหมาย

๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำไส้กรอกสมุนไพร

๒. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการทำไส้กรอกสมุนไพร

๓. ผู้เรียนสามารถทำไส้กรอกสมุนไพรได้

๔. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าในการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพร การคิดต้นทุน และช่องทางการจัดจำหน่าย

๕. ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ให้ทั้งตนเองและชุมชน

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐ อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ และกลุ่มวัยแรงงาน

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๖ ชั่วโมง แบ่งเป็น

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๒ ชั่วโมง

๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำไส้กรอกสมุนไพร	๑. มีความรู้ความเข้าใจถึงวัฒนธรรมการบริโภคของคนในชุมชนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ๒. สามารถบอกประโยชน์ คุณค่าของไส้กรอกสมุนไพรได้	๑. วัฒนธรรมการบริโภคไส้กรอกสมุนไพร ๒. ประโยชน์ คุณค่าทางโภชนาการ ๓. ประเภทของไส้กรอกสมุนไพร	๑. วิทยากร ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพรในรูปแบบที่เหมาะสม ๒. วิทยากรให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมการบริโภค ประโยชน์ ประเภทของไส้กรอกสมุนไพร	๑	-
๒.	การเลือกวัตถุดิบและการทำไส้	๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในการทำไส้กรอกสมุนไพร	๑. การเลือกวัตถุดิบการทำไส้กรอกสมุนไพร	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมการประกอบอาชีพ	-	๔

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	กรอกสมุนไพรรู้จักเครื่องมืออุปกรณ์สามารถเลือกใช้วัตถุดิบมาประกอบการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ได้อย่างถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - การทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ - เทคนิคเกี่ยวกับการเลือกวัตถุดิบ - วัสดุอุปกรณ์และส่วนผสมของการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ - สูตรของการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ๒. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับวิธีการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ ๓. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมวัตถุดิบ ๔. ฝึกปฏิบัติจริง <ul style="list-style-type: none"> ๑) อธิบายขั้นตอนการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ ๒) การคำนวณอัตราส่วนเครื่องปรุงส่วนผสม ๓) ลงมือการผสมและทำไส้กรอกเพื่อบรรจุภัณฑ์ 			
๓.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้	<ul style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดราคาต้นทุนการผลิต ๒. เพื่อให้ผู้เรียนบอกเทคนิค กลยุทธ์วิธีการขาย ด้วยช่องทางที่หลากหลาย ๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพและสามารถกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไข 	<ul style="list-style-type: none"> ๑. การคิดราคาต้นทุนการผลิต ๒. เทคนิค กลยุทธ์และวิธีการขาย ๓. ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพแนวทางในการป้องกันแก้ไข 	<ul style="list-style-type: none"> ๑. วิทยากรให้ความรู้การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพรรู้ ๒. การดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า ฯลฯ การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ๓. การเลือกสถานประกอบการ สถานที่จำหน่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	๑	-
รวม					๒	๔

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการบรรยาย
๒. สื่อบุคคล/ผู้รู้/ภูมิปัญญา
๓. อุปกรณ์ประกอบการฝึกจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑.นางนิทรา วานูนาม	ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
๒.นางสาวอรยา ไตรทิพย์	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๓.นายคุณภัทร อินทรนุช	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๔.นางสาวทิตติยา สวยรูป	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๕.นางสาวกัณฑ์วรา หลวงกลาง	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๖.นางสาวปรีชณา ไพเราะ	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

คณะกรรมการพิจารณากลับกรองหลักสูตร

นางนิตยา บุญทวี

วิทยากร

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางนิทรา วานูนาม)

ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายสมพงษ์ สมทิพย์)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายพิเชษฐ์ ดียิ่ง)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตรการทำไส้กรอกสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)
 ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน..... น.
 สถานที่จัด.....

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ เรียนวันละ ๓ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำไส้กรอกสมุนไพร -วัฒนธรรมการบริโภคไส้กรอกสมุนไพร -ประโยชน์ คุณค่าทางโภชนาการ -ประเภทของไส้กรอกสมุนไพร ๒. การเลือกวัตถุดิบการทำไส้กรอกสมุนไพร - การทำไส้กรอกสมุนไพร - เทคนิคเกี่ยวกับการเลือกวัตถุดิบ - วัสดุอุปกรณ์และส่วนผสมของการทำไส้กรอกสมุนไพร - สูตรของการทำไส้กรอกสมุนไพร ๓. สาธิต/ฝึกปฏิบัติ - การทำไส้กรอกสมุนไพร	๑. บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำไส้กรอกสมุนไพร ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องการทำไส้กรอกสมุนไพร วัฒนธรรมการบริโภคไส้กรอกสมุนไพรประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการและประเภทของไส้กรอกสมุนไพร ๒. เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์การเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ครก, สาก, ชามผสม,กรวย,เชือกมัด วัตถุดิบ -ไส้เทียม,หมูบดผสมมัน,เกลือ,ผงปรุงรส,น้ำตาลทราย,กระเทียม,ข้าวสวย,พริกไทยเม็ด,ตะไคร้,ใบมะกรูด ๓. ฝึกปฏิบัติจริง ๑) อธิบายขั้นตอนการทำไส้กรอกสมุนไพร ๒) การคำนวณอัตราส่วนเครื่องปรุงส่วนผสม ๓) ลงมือการผสมและทำไส้กรอกและบรรจุภัณฑ์	ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....	๑. การเลือกวัตถุดิบการทำไส้กรอกสมุนไพร - การทำไส้กรอกสมุนไพร - เทคนิคเกี่ยวกับการเลือกวัตถุดิบ	๑. เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์การเตรียมวัตถุดิบ อุปกรณ์ ครก, สาก, ชามผสม,กรวย,เชือกมัด	ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ เรียนวันละ ๓ ชม.
	<p>- วัสดุอุปกรณ์และส่วนผสมของการทำไส้กรอกสมุนไพร</p> <p>- สูตรของการทำไส้สมุนไพร</p> <p>๒. สาธิต/ฝึกปฏิบัติ</p> <p>- ไส้กรอกสมุนไพร</p> <p>๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพร</p> <p>๓.๑ การคิดราคาต้นทุนการผลิต</p> <p>๓.๒ เทคนิค กลยุทธ์ และวิธีการขาย</p> <p>๓.๓ ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพแนวทางในการป้องกันแก้ไข</p>	<p><u>วัตถุประสงค์</u></p> <p>- ใ้เทียม, หมูบดผสมมัน, เกลือ, ผงปรุงรส, น้ำตาลทราย, กระทียม, ข้าวสวย, พริกไทยเม็ด, ตะไคร้, ใบมะกรูด</p> <p>๒. ฝึกปฏิบัติจริง</p> <p>๑) อธิบายขั้นตอนการทำไส้กรอกสมุนไพร</p> <p>๒) การคำนวณอัตราส่วนเครื่องปรุงส่วนผสม</p> <p>๓) ลงมือการผสมและทำไส้กรอกและบรรจุภัณฑ์</p> <p>๓. วิทยากรบรรยายให้ความรู้การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำไส้กรอกสมุนไพรการดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิตการกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า การจัดหาแหล่งสถานประกอบการและสถานที่จำหน่าย</p> <p>การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p>	

ลงชื่อ.....วิทยากร

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล/ครู ศรช.

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม